Derfor holder dun deg både varm og avkjølt

Dun har unike egenskaper som holder deg varm, transporterer vekk fukt og gjentar sin opprinnelige form etter å ha blitt presset sammen. Det gjør dun til et perfekt fyllstoff i puter og dyner – både sommerstid, midt på vinteren og midt imellom.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Helse og velferd på etiketten

Alt dun som brukes hos Norsk Dun er sertifisert i henhold til Downpass, et system som dokumenterer at dun og fjær som brukes som fyllmateriale i blant annet dundyner og -puter, er etisk forsvarlig og sporbart. Dette garanterer at fuglene ikke holdes i bur, ikke tvangsfores og at dun og fjær ikke utvinnes fra levende fugler.

– Dunet er et restprodukt etter matproduksjon, og ingen dyr lider ved plukking av fjær. Dyrene er heller ikke tvangsforet. Dette er det stort fokus på både fra oss og internasjonalt, vi samarbeider utelukkende med produsenter som har samme høye krav som oss, sier Trygve Ullersmo.

At produktet i tillegg er merket med Downafresh, gjør at kunden kan være trygg på at dunet er vasket og ikke inneholder bakterier eller andre organiske rester. I motsetning til hva noen tror, er dunputer og dundyner godt egnet for personer med astma, allergi og andre overfølsomhetssykdommer. Norges Astma- og Allergiforbund anbefaler slike produkter.

NOMITE-merket er en garanti for at dunproduktet ikke kan inneholde husstøvmidd siden trekket som pakker inn fjær og dun er så tett vevet at støvmidd ikke kan trenge ut gjennom det. Norsk Dun har også sertifisert produktene i henhold til Oeko-Tex, som bekrefter at produktene ikke inneholder helseskadelige kjemikalier.

VIKTIG INFORMASJON: På etiketten som sys fast i både puter og dyner står viktig informasjon om sertifiseringer, kvaliteten og rens.

Den beste måten å holde seg varm en kjølig vinterdag er å kle på seg på lag på lag med ull. Det luften mellom sjiktene som isolerer og gjør at vi ikke fryser. En dyne fylt med dun og fjær fungerer på samme måte: hver enkelt dunfiber er formet som en liten ball som kapsler inn mye luft. Dunet er fluffigt og lett og spretter tilbake til sin runde form etter at den er blitt belastet og presset sammen.

Fjærene er å sin side flate, og har en stilk som sørger for stabilitet. I puter vil fjærene gi støtte til hodet, men blir det for mange av dem blir puten for hard. Jo mer fjær og jo større fjær, jo tyngre blir produktet. Ved å blande dun og fjær i puter og dyner kan man skreddersy dyner og puter etter ulike ønsker og behov.

DUNEKSPERT: Helårsdyner er en dårlig løsning, mener dunekspert Trygve Ullersmo hos Norsk Dun. Dunfibrenes unike evne til å holde på luft, gjør det mulig å spesialdesigne dyner som holder deg varm om vinteren og sval om sommeren. – Optimalt bør du ha tre dyner, sier han.

Dyrevelferd i fokus

– Vi bruker dun fra and, gås og ærfugl i våre puter og dyner, forteller Trygve Ullersmo hos Norsk Dun. Han har jobbet med dun siden 1991, og utdanner forhandlerne som selger Norsk Duns produkter om egenskapene til, og fordelene med dun og fjær.

Norsk Dun lager sine puter og dyner i en egen fabrikk på Mysen i Indre Østfold. Det dun og fjær som brukes er kvalitetssikret, sporbart og er restprodukter fra matproduksjon, der det er garantert at fuglene ikke holdes i bur, ikke tvangsfores og at dun og fjær ikke utvinnes fra levende fugler. Bestselgerne blant dynene har en 90/10-kvalitet. Det betyr at 90 prosent av fyllstoffet består av dun, mens kun 10 prosent er fjær. Tommelfingerregelen er at jo mer dun det er i forhold til andelen fjær, dess bedre er kvaliteten og isolasjonsevnen til dynen.

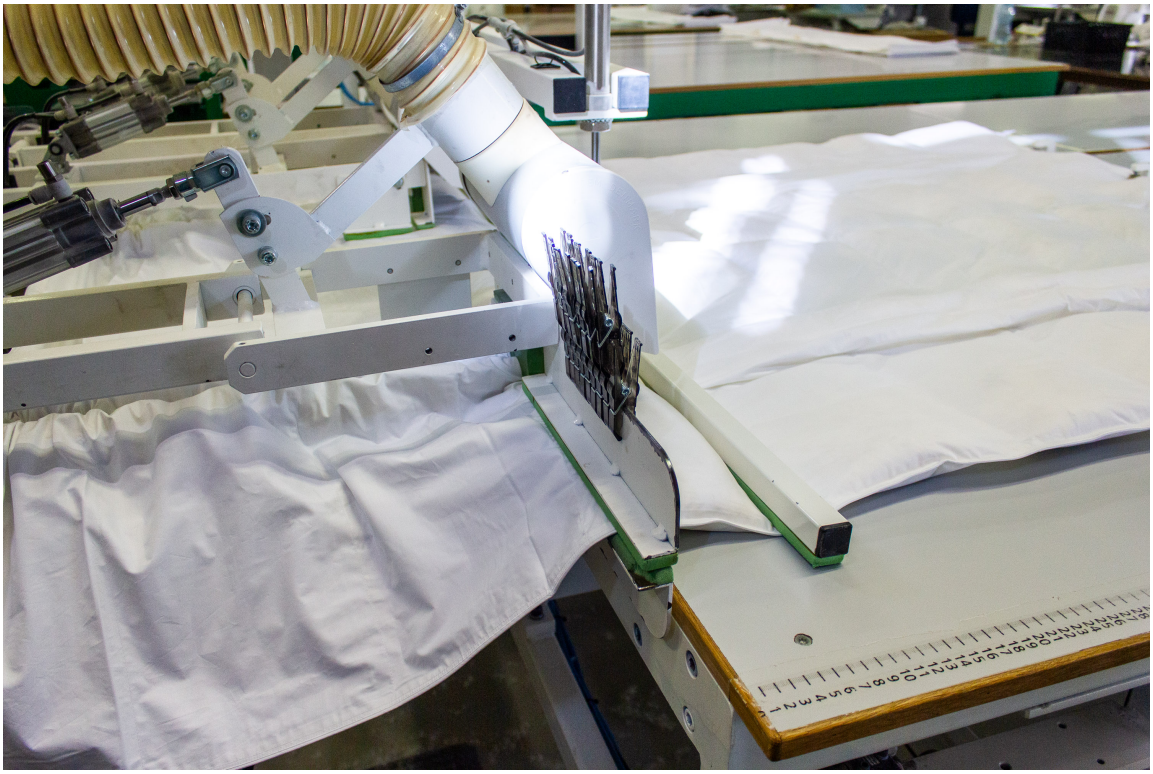
TREDIMENSJONELL: På fuglen sitter dunet under fjærene. I motsetning til fjær, har dun ikke en stilk, men de mange dunfibrene springer ut fra kjernen til en myk, rund ball i hvert dun. I mellomrommene samles isolerende luft.

Høy bæreevne

– Forskjellen mellom dun og syntetiske materialer er at dunet også «puster». Det trekker til seg fukt og transporterer den ut slik at det ikke blir klamt. Hvis du rister dundynen hver dag, gir du den litt ekstra hjelp til å bli kvitt fuktigheten etter natten, sier Trygve Ullersmo.

– I våre puter bruker vi oftere en blanding av dun og fjær, eller en kjerne av fjær med dun rundt om, dynene har oftest høyere prosentuell andel dun enn fjær, sier han.

Kvaliteten på dunet måles i dets bæreevne: hvilken evne det har til å holde på luft som isolerer. Bæreevnen måles i den standardiserte enheten CUIN, som er et akronym for Cubic inch. Skalaen går fra 100 til 1100, og jo høyere tall, dess bedre kvalitet.

LETT OG LETTERE: I fabrikken på Mysen lager Norsk Dun puter og dyner med dun og fjær som fyllstoff. Hvor mange gram som hver dyne fylles med, bestemmer om den oppfattes som varm eller sval. En vinterdyne kan inneholde opp mot 800 gram dun og fjær, mens en sommerdyne inneholder under 300 gram. Et tettvevet bomullstrekk med sydde kanaler holder dunet på plass.

Personlige preferanser

Alle mennesker har forskjellig trivselstemperatur. Noen vil ha det varmt, andre koker over dersom dyna er for varm. Kombinasjonen av et høyt CUIN-tall og en høy eller lavere fyllvekt i produktet forteller om dynen er av god kvalitet og om den er varm eller sval.

– Norsk Dun bruker dunkvaliteten 725 CUIN eller mer i både varme og svale dyner. En sval dyne fyller vi med cirka 280 gram, medium-dyner har 500 gram fyllvekt, og en varm dyne inneholder minst 750 gram fyll av dun og fjær.

– Det er altså fyllvekten som gjør dynen varm eller sval. Vi er alle forskjellig, og trenger ulike varme dyner til ulik tid på året. Alle bør ha tre dyner: en sval, en medium og en vinterdyne. Absolutt ikke helårsdyne, sier Trygve Ullersmo.

SLITESTERKT: Dunfibrene er slitesterke og gjenopptar den opprinnelige luftige formen, nesten uansett hvor mange ganger de presses sammen.

Mer informasjon

- Norvigroup Norsk dun: https://norskdun.no/